

Србија јача регионалну сарадњу

Најважнији је дух заједничког рада, заједничког дефинисања приоритета и међусобне сарадње, где управо лежи одговор на све безбедносне изазове и убрзање процеса јачања поверења у региону Југоисточне Европе. Поента је да сви напори које улажемо имају један циљ, а то је стварање услова да RACVIAC постане платформа за дијалог између земаља Југоисточне Европе у области безбедности.

Центар за безбедносну сарадњу Југоисточне Европе – RACVIAC, са седиштем у Ракитју код Загреба, у односу на ранији начин рада и функционисања, у протеклих годину дана трансформисан је у складу са савременим безбедносним изазовима и односима, а тежиште активности сада је на стварању реалне платформе за сарадњу земаља у региону.

Од 10. октобра Србија је преузела председавање Мултинационалном саветодавном групом Центра RACVIAC и то је повод за разговор са директором Центра амбасадором Бранимиром Мандићем.

■ *Господине амбасадоре, како сада функционише RACVIAC?*

– Трансформација Центра за безбедносну сарадњу Југоисточне Европе значајна је због постојећих изазова као што је финансијска криза и немогућност неких земаља да због својих унутрашњих прилика у пуној мери подрже рад Центра. Напори уложени у стварање нове климе и перспективе у оквиру којих RACVIAC треба да настави свој развој могу се поделити у три сегмента.

Менаџмент RACVIAC-а је са стратешког аспекта настојао преваходно да учврсти сарадњу и односе на билатералном плану са свим земаљама чланицама, уз презентацију визије нових праваца развоја, што је резултирало пуном подршком на свим нивоима. Наредни корак било је потписивање меморандума о разумевању са регионалним иницијативама. Првенствена намера је била да се превазиђе, условно речено, конкурентски однос са другим међународним иницијативама или организацијама. Једино на тај начин могуће је постићи суштинску сарадњу која би омогућила превазилажење утрошка ресурса, енергије и времена на организацију сличних догађаја и експлоатацију истих тема у региону.

Друго, желим да нагласим да, као директор ове, сада међународне организације, тежим да потписани меморандуми не представљају само фор-

малну сарадњу која остаје на папиру. Напротив!

Трећи сегмент односи се на успостављање ближе и чвршће сарадње са организацијама попут УН, ОЕБС-а, ЕУ и НАТО. Контакт земља за ЕУ је Аустрија, а за НАТО – Хрватска.

■ *Где је тежиште активности?*

– Поред партнерског односа са другим иницијативама и организацијама, RACVIAC настоји да својим програмом створи платформу за сарадњу у региону.

У складу с тим, Центар избегава понављање семинара и конференција. Успоставили смо пројектну оријентацију планирања активности, а на основу тема које RACVIAC и земље чланице сматрају важним. У томе свакако учествују и партнерске организације. Посебна пажња посвећује се квалитету предавача и учесника. Наш приступ је да, поред предавача који долазе изван земаља региона, буду присутни и предавачи из региона, што обезбеђује интерактивни однос и квалитетнију дискусију. О нашем успеху сведочи и чињеница да се наше евалуације неретко користе у надлежним министарствима као смернице за будуће активности.

■ *RACVIAC је недавно у Србију организовао Курс трагања и спасавања?*

– Након успостављања одговарајућег нивоа квалитета активности, релевантних предавача и учесника, наша амбиција јесте сертификавање одређених експертских курсева и семинара. У директним разговорима на ту тему са представницима НАТО у Бриселу добили смо потпуну подршку.

Прву сертификацију имали смо пре неколико недеља у Србији, за активност која је део вишегодишњег Пројекта трагања и спасавања, који је RACVIAC организовао са Данском као лидером у тој области и наравно Министарством одбране Републике Србије.

■ *Како оцењујете сарадњу са Србијом?*

– Нагласио бих да је Република Србија за нас важан партнер. Посебно смо задовољни што се, као пуноправна чланица RACVIAC-а, Србија активирала и допринела нашем раду. Активно учешће у регионалној сарадњи најпре је видљиво у чињеници да је Србија делегирала представника Министарства одбране мр Марију Жужек на место програм менаџера. То је важна позиција за Србију јер представља део менаџ-

СРБИЈА ПРЕСЕДАВА МУЛТИНАЦИОНАЛНОМ САВЕТОДАВНОМ ГРУПОМ

Србија још једном потврђује спремност за наставак развоја сарадње у региону чињеницом да је преузела од Хрватске председавање Мултинационалном саветодавном групом (MAG), што је практично Управни одбор RACVIAC-а. На тај начин улога Србије у региону додатно добија на значају. Током два сусрета са помоћником министра за политику одбране господином Мирославом Јовановићем, у Београду и Загребу, сложили смо се да фокус треба одржати на активностима које у сваком случају представљају стварне потребе земаља региона. У том смислу размишља

се о даљој сарадњи са Данском у области трагања и спасавања, сарадњи са Европском комисијом у оквиру Заједничке европске безбедносне и одбрамбене политике, као и могућности промоције постојећих капацитета Србије у даљем развоју регионалне сарадње.

Даље, намера нам је да у сарадњи стуба који се бави сегментом реформе одбрамбеног система и стуба за међународну и регионалну сарадњу организујемо заједничку конференцију, којом желимо да нагласимо чињеницу да Србија преузима председавање ОЕБС-ом 2015. године.

Са Србијом и на билатералном и на мултилатералном плану односи функционишу на начин на који обе стране желе. То не значи да нема простора за даље унапређење, јер оно што ће бити изазов је потреба за повећањем кадра који има искуство у међународним односима, с обзиром на нови динамизам и све бољу сарадњу RACVIAC-а са регионалним иницијативама, са УН, Европском комисијом и НАТО.

мента Центра, а Марија Жужек се налази на челу трећег стуба RACVIAC-а, који се бави међународном и регионалном сарадњом, односно сарадњом са међународним и регионалним организацијама са фокусом на европске и евроатлантске интеграције, што је, сматрам, такође важно за Србију.

■ *У чему се још огледа успешна сарадња са Србијом?*

– RACVIAC у овом моменту има изразито динамичан развој. Нарочито је важна чињеница да је Румунија ратификовала Споразум о RACVIAC и постала осма чланица, Турска у неколико наредних недеља предаје инструмент ратификације, а улажемо и заједничке напоре за укључивање Бугарске. У том случају земља која председава преузима важну улогу да кроз билатералне контакте ова наша настојања и додатно ојача. На састанцима са делегацијом Србије разматрали смо могућности јачања сарадње са регионалним иницијативама, где мислим да смо постигли значајан помак. Важно је истаћи да смо договорили да у наредном раду наставимо праксу координисаног рада на свим активностима.

■ *Којим темама се RACVIAC сада бави?*

– Покривамо теме из различитих области као што су сајбер одбрана, енергетска безбедност, изградња интегритета као ужи део антикорупционе иницијативе, гранични менаџмент и гранична одбрана. Питање граница је посебно важно након пријема Хрватске у Европску унију, а и у духу одлуке Европског парламента где се поново актуелизује питање виза. Даље, бавимо се и питањима родне равноправности на ко-

је се односи Резолуција УН 1325, а њена имплементација је у сталној разради у RACVIAC-у.

Енергетска безбедност је тема коју у овом моменту радимо заједно са Румунијом и конкретизовани су договори да се активности у овој области у форми вишегодишњег пројекта отворе конференцијом у Румунији током 2014. године.

Фокус нашег рада усмерен је и на теме које су везане за рад ОЕБС-а у региону Југоисточне Европе на партнерској основи. Следећи сегмент је сарадња са DCAF из Љубљане, са којим ове године имамо укупно пет конференција из области граничног менаџмента, док су у фази коначног договора и четири конференције за наредну годину.

Што се тиче контроле наоружања, та тема спада у нешто чиме се RACVIAC бавио од самог почетка и могу рећи да је постала део традиционалних активности. Теме контроле наоружања радимо углавном са партнерским земљама, као што су Немачка, Аустрија и Мађарска.

■ *Како сте регулисали односе са другим регионалним иницијативама?*

– Оно што такође представља један од успеха у претходних годину дана јесте сарадња са регионалним и субрегионалним организацијама. Само у последњих шест месеци успели смо да потпишемо седам меморандума о разумевању, чиме смо институционално поставили односе са осталим регионалним иницијативама. Тиме смо успели да избегнемо дуплирање активности и да добијемо нову синергију. Успели смо да побољшамо квалитет рада са једне стране, а са друге да умањимо потребна финансијска средства.

Од свог оснивања RACVIAC је имао око 350 активности, са више од десет хиљада учесника и око две хиљаде еминентних предавача. Наши учесници су високо рангирани експерти, бивши министри, парламентарци и остале истакнуте јавне личности. Успели смо да привучемо и невладине организације и медије.

Што се тиче односа са Регионалним саветом за сарадњу (RCC) у Сарајеву, имао сам два састанка са генералним секретаром Гораном Свилановићем и разменили смо мишљења о модалитетима наредне сарадње. Вратили смо добар партнерски однос RCC и RACVIAC, који до скоро не би могао бити тако оцењен.

■ *Развијате све бољу сарадњу са Европском унијом и НАТО?*

– Партнери као што су Европска комисија и НАТО врло су важни у смислу доброг дефинисања тема, финансијске подршке и наравно, оно што је нама најважније, квалитетних предавача. Тиме се ствара својеврсна мрежа, побољшава се сарадња, успостављају се контакти, чиме се кроз пројектно оријентисано планирање активности остварује неколико циљева RACVIAC-а. Поента је да сви напори које улажемо имају један циљ, а то је стварање услова да RACVIAC постане платформа за дијалог између земаља Југоисточне Европе у области безбедности.

■ *Шта од планираних активности издвајате?*

– Ове године ће према плану бити реализовано тридесет пет конференција, курсева, радионица и слично. Управо ту се могу видети наша тежишта рада. Та тежишта фокусирали смо на основу три наша стуба. Први се бави питањем контроле наоружања, други сектора одбране и ту постоји серија активности, и трећи стуб бави се међународном и регионалном сарадњом, што је у ствари будућност RACVIAC-а и ту постоји велики простор за развој и третирање бројних тема.

Оно што бих истакао је да имамо велику подршку земаља и међународних организација и да је сада постала пракса да се у земљама региона одрже по три-четири активности, чиме се показује подршка и заједнички интерес.

Оно што бих подвукао и што је реткост чути данас на овим просторима, у финансијском смислу RACVIAC је врло стабилан и мислим да ће се та тенденција наставити. ■

Раденко МУТАВЉИЋ